

úplné znění

ZÁKONY II. 2024

Soudní řád správní

*Upozornění na změnu:
Občanský soudní řád
Zákon o správních poplatcích*

soudní řád správní

ve znění

zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 22/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 314/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 320/2009 Sb., zákona č. 118/2010 Sb., nálezu ÚS č. 294/2010 Sb., nálezu ÚS č. 130/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 87/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 322/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 365/2017 Sb., zákona č. 38/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 176/2019 Sb., zákona č. 77/2021 Sb., zákona č. 218/2021 Sb., zákona č. 284/2021 Sb., zákona č. 152/2023 Sb., zákona č. 173/2023 Sb., zákona č. 349/2023 Sb. **a zákona č. 89/2024 Sb.**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Tento zákon upravuje

- pravomoc a příslušnost soudů jednajících a rozhodujících ve správním soudnictví a některé otázky organizace soudů a postavení soudců,
- postup soudů, účastníků řízení (dále jen „účastník“) a dalších osob ve správním soudnictví.

§ 2

Ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.

§ 3

(1) Ve správním soudnictví jednají a rozhodují krajské soudy a Nejvyšší správní soud. U krajských soudů vykonávají správní soudnictví specializované senáty a specializování samosoudci.

(2) Nestanoví-li tento zákon jinak, vztahují se na organizaci soudů a postavení soudců, rozhodujících ve správním soudnictví, obecné právní předpisy.¹⁾

HLAVA II PRAVOMOC A PŘÍSLUŠNOST SOUDŮ

Pravomoc soudů

§ 4

(1) Soudy ve správním soudnictví rozhodují o

- žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem

územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“),

- ochraně proti nečinnosti správního orgánu,
 - ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu,
 - kompetenčních žalobách.
- (2) Ve správním soudnictví dále soudy rozhodují
- ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda,
 - ve věcech politických stran a politických hnutí,
 - o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části pro rozpor se zákonem,
 - zrušeno.

§ 5

Nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, lze se ve správním soudnictví domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon.

§ 6

Z rozhodování soudů ve správním soudnictví jsou vyloučeny věci, o nichž to stanoví tento nebo zvláštní zákon.

§ 7

Příslušnost soudů

(1) Nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení věcně příslušný krajský soud.

(2) Nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.

¹⁾ Odkazy k textu jsou uvedeny na str. 30.

(3) Ve věcech důchodového pojištění a dávek podle zvláštních předpisů vyplácených spolu s důchody^{1a)} a ve věcech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, dávek státní sociální podpory, dávek pěstounské péče, dávek pro osoby se zdravotním postižením, průkazu osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a dávek pomoci v hmotné nouzi je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje.

(4) Ve věcech, ve kterých rozhodl nebo měl rozhodnout v prvním stupni Dopravní a energetický stavební úřad, je k řízení příslušný Krajský soud v Ostravě. O těchto žalobách vede řízení specializovaný senát.

(5) Byl-li návrh ve věci správního soudnictví podán u soudu, který není věcně příslušný k jeho vyřízení, postoupí jej tento soud k vyřízení soudu věcně a místně příslušnému. Byla-li věc nesprávně postoupena Nejvyššímu správnímu soudu, vrátí ji Nejvyšší správní soud krajskému soudu, který ji postoupil, nebo ji postoupí krajskému soudu věcně a místně příslušnému.

(6) Není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

HLAVA III

LYLOUCENÍ SOUDCŮ, PŘÍKÁZÁNÍ VĚCI JINÉMU SOUDU, DOŽÁDÁNÍ

§ 8

Vyloučení soudců a dalších osob

(1) Soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednáváné věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

(2) Z obdobných důvodů je vyloučena i jiná osoba, která se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci soudu, (dále jen „soudní osoba“) a též tlumočnická z znalec.

(3) Soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

(4) Soudní osoba, tlumočnická nebo znalec sdělí důvody své podjatosti předsedovi senátu. O vyloučení rozhoduje senát. Ustanovení odstavce 3 se užití přímě- řeně.

(5) Účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněná a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

(6) Ustanovení odstavce 5 věty poslední se nepou- žije, má-li soud za to, že námitka podjatosti, která byla uplatněna v průběhu řízení, v němž je soud povinen rozhodnout ve lhůtách počítaných na dny, není důvodná, je-li proti tomuto rozhodnutí přípustná kasační stížnost.

§ 9

Přikázání věci jinému soudu

(1) Nejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vylou- čení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.

(2) Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důle- žitého důvodu vhodné.

(3) Účastníci mají právo vyjádřit se k tomu, kterému soudu má být věc přikázána, a v případě odstavce 2 též k důvodu přikázání.

§ 10

Dožádání

Úkony, které by příslušný soud mohl provést jen s obtížemi nebo neúčelnými náklady anebo které v jeho obvodu provést nelze, provede podle jeho dožádání okresní soud nebo specializovaný senát krajského soudu.

ČÁST DRUHÁ ORGANIZACE

HLAVA I

NEJVYŠŠÍ SPRÁVNÍ SOUD

§ 11

- (1) Zřizuje se Nejvyšší správní soud.
- (2) Sídlem Nejvyššího správního soudu je Brno.

§ 12

(1) Nejvyšší správní soud jako vrcholný soudní or- gán ve věcech patřících do pravomoci soudů ve správním